

HØRINGSINNSPILL TIL FORSLAG OM ENDRINGER I BARNEVERNLOVEN AV 1992 - BARNEVERNLOFTET

Sebbelows Stiftelse er et heldøgns senter for foreldre og barn som har vært i kontinuerlig drift siden 1892. Institusjonen ble opprettet som følge av en testamentarisk gave fra prokurator Sebbelow. Etter råd fra Cathinka Guldberg var formålet å gi "et tilfluktsted for ugifte mødre for å forebygge ulykker og kriminalitet." Målgruppen den gang var førstegangs fødende enslige mødre.

I 1985 begynte Sebbelows Stiftelse som det første "mødrehjemmet" å ta inn fedre sammen med mødrene på institusjonen. Tilbudet gjelder nå også for enslige fedre. I løpet av disse 120 årene har Sebbelows Stiftelse tilpasset seg og justert seg etter endrede politiske, økonomiske og kulturelle forhold. Innføring av stykkprisfinansiering ble en krevende utfordring for institusjonen, men Sebbelows Stiftelse tok utfordringen og endret virksomheten for igjen å tilpasse seg til nye rammevilkår. Den store eiendommen på Bredvedt ble solgt og virksomheten flyttet inn i nye tilpassede lokaler på Tøyen i 2006.

Sebbelows Stiftelse har som mål å holde seg oppdatert på de endrede behov som til en hver tid foreligger hos våre målgrupper for å kunne gi den veiledningen som er nødvendig. Vi har fokus på utviklingen av en høy faglig og organisatorisk standard. Alle de fast ansatte på Sebbelows Stiftelse har utdanning minimum på høyskolenivå, med ulike former for videre- utdanning og spesialiseringer i tillegg. Sebbelows Stiftelse har siden 2003 hatt psykolog i full stilling. I de senere årene har vi hatt spesielt fokus på det faglige utviklingsarbeidet. Sebbelows Stiftelse har over mange år hatt eksterne veiledere for å tilføre oss kompetanse og for å sikre prosessen i arbeidet med familiene på senteret. Det siste året har vi f.eks. hatt regelmessig veiledning med Haldor Øvreide der vi blant annet har brukt egne videoopptak av familiene.

Sebbelows Stiftelse vant anbudskonkurransen som ble utlyst av Oslo Kommune ved Barne- og Familieetaten våren 2012, og fikk tildelt 12 plasser. Til tross for dette, opplever Sebbelows Stiftelse at etter at kontrakten ble inngått i juni 2012, har antall søknader sunket drastisk. Dette bekymrer oss sterkt både på grunn av vår egen situasjon med tanke på inntjening og mulighet for å opprettholde det gode faglige tilbudet, men også fordi vi har en sterk oppfatning av at det er behov for et tilbud som oss. Dette har vi fått bekreftet fra våre samarbeidspartnere. Med et faglig godt forebyggende tiltak ville man kanskje kunne ha unngått mange av akuttplasseringene som ble foretatt i forskjellige bydeler sommeren 2012.

Sebbelows Stiftelse savner en vurdering av senterne for foreldre og barns betydning for tidlig innsats og intervensjon, og tillater oss å understreke disse senterenes høye faglige kompetanse og lange erfaring.

* * *

Sebbelows Stiftelse har med interesse lest høringsdokumentet, og vi har merket oss Riksrevisjonens bemerkninger. I tillegg har vi merket oss at departementet slår fast at barna er "sårbare tjenestemottakere" og vil styrke deres situasjon gjennom dette "Barnevernloftet".

Barneverntjenesten er et offentlig ansvar, og barnevernlovens bestemmelser og dens praksis har som hovedregel barnets beste. For å få til et bredt og godt tilbud til barna og ungdommen er det essensielt med et samarbeid med ideelle aktører generelt og senterne for familier og barn spesielt. Sistnevnte faller i dag utenfor barnevernlovens bestemmelser, og dette er etter vår mening svært uheldig for familier og barn i en vanskelig livssituasjon.

I tillegg har vi gjort den erfaring at barneverntjenesten i forsvinnende liten grad samarbeider med krisesenterne. Sebbelows Stiftelse er av den oppfatning at barneverntjenesten, senterne for familier og barn og krisesenterne burde stimuleres til et trepartssamarbeid, for å avdekke og støtte familier i en vanskelig situasjon.

Sebbelows Stiftelse er av den oppfatning av at høringsforslagene vil styrke barnas rettssikkerhet og tydeliggjøre betydningen av hjelpetiltak. Videre mener vi at barnevernloven bør være en rettighetslov.

Til Riksrevisjonens bemerkninger:

Sebbelows Stiftelse kommenterer de ulike kapitlene nedenfor, men vil spesielt trekke frem opplysninger innhentet fra Riksrevisjonen om at flere kommuner uttrykker at de ikke har de hjelpetiltakene de har behov for. Dette er også vår erfaring. Senterne for foreldre og barn er ikke lovfestet, og faller derfor utenfor mange barneverntjenesters vurderinger av hjelpetiltak, selv om senterne kunne vært nødvendige hjelpetiltak for mange familier som har behov for hjelp og veiledning.

Videre har vi merket oss Riksrevisjonens vurderinger når det gjelder at barn skal få nødvendig hjelp og omsorg til rett tid. Dessverre er det også vår erfaring at barna og familiene deres får for sent hjelp, slik at konsekvensen som oftest er omsorgsovertagelse, noe som etter vår mening kunne vært unngått, dersom hjelpetiltak hadde vært satt inn tidligere.

Vi understreker igjen betydningen det er med et tverrsektorielt samarbeid, hvor også krisesenterne og senterne for foreldre og barn inngår.

Til forslagene:

8.3. Bedre samhandling mellom stat og kommune – endring av finansieringsform

Sebbelows Stiftelse støtter departementets vurderinger, spesielt at endringene skal bidra til at økonomiske og barnevernfaglige hensyn kan ivaretas samtidig.

9.4. Bedre faglig samhandling mellom stat og kommune

Sebbelows Stiftelse støtter departementets vurderinger. Spesielt at statens arbeid for å bidra til et likeverdig kommunalt tilbud over hele landet i større grad foregår i form av generell faglig utvikling, som i utarbeidelse av felles standarder og veiledning på hva som er god saksbehandling og kvalitet i det kommunale barnevernet. Vi er av den oppfatning at dette vil styrke barnevernet faglig, samt at politikkutformingen innenfor feltet vil i større grad implementeres i det daglige arbeidet.

Sebbelows Stiftelse synes lovendringsforslaget til Bvl § 2-3, nytt siste ledd er i riktig retning i å tilfredsstille "barnets beste".

10.3. Barnevernlovens regler om organisering av statlig barnevernmyndighet

Sebbelows Stiftelse støtter departementets forslag til endringer i barnevernloven, og er av den oppfatning at disse sørger for en tilpasning til den faktiske organiseringen.

Sebbelows Stiftelse er fornøyd med at sentre for foreldre og barn godkjennes av regionalt nivå i BUF-etat/Oslo kommune.

11.3. Barnevernlovens regulering av kommunens og statens økonomiske ansvar for barneverntiltak

Sebbelows Stiftelse støtter departementets forslag til presiseringer i de aktuelle lovbestemmelsene.

Del 3 – Styrket rettssikkerhet for barna i barnevernet

Sebbelows Stiftelse er tilfreds med at styrket rettssikkerhet for barna drøftes spesielt.

12.3. Lovfesting av krav til forsvarlighet i barnevernloven

Sebbelows Stiftelse er svært fornøyd med et lovfestet krav om forsvarlighet i barnevernloven, og støtter forslag til ny Bvl § 1-1 a hvor tjenester og tiltak etter loven skal være forsvarlige. Denne endringen er med på å styrke barnas rettssikkerhet.

13.3. Barns rett til medvirkning og barns mulighet til å ha en særskilt tillitsperson

Sebbelows Stiftelse støtter departementets vurderinger, og er svært glad for at de berørte barnas medbestemmelsesrett og delaktighet i beslutninger styrkes. I tillegg støtter vi at barnet skal kunne ha med seg en tillitsperson i sitt møte med barnevernet.

14.3. Begrepsbruken i barnevernet

Sebbelows Stiftelse forstår innvendingene og ønskene som Barnevernproffene uttaler hva gjelder begrepsbruk. Sebbelows Stiftelse er av den oppfatning at selv om dagens begrepsbruk er godt innarbeidet, er det ikke noe i veien for å endre begrepene i takt med tiden og barnas ønsker. Det er viktig å ta hensyn til de innvendinger som er kommet fra de berørte, som opplever dagens begrepsbruk stigmatiserende. Vi er av den oppfatning av at det er viktig å ha en både faglig og politisk tilnærming til begrepsbruken.

15.3. Hjelpetiltak for barn og barnefamilier

Sebbelows Stiftelse understreker senterne for foreldre og barns betydning for familier i vanskelige situasjoner. Senterne ser mor/far/barn i helhet, og er et viktig hjelpetiltak for familiene. Vi er også av den oppfatning at de tjenestene vi tilbyr, som veiledning og botrening, er med på å forsterke familiene slik at de kan unngå å oppleve omsorgsovertagelse. Dessverre viser de siste årenes plassering at tjenesten blir brukt for sent, slik at omsorgsovertagelse i altfor stor grad blir praksis.

Våre erfaringer med barneverntjenesten er at de kommer for sent inn med hjelpetiltak. Dette underbygges også med budsjettprioriteringer som bla gjøres av bydelene i Oslo.

For å styrke barnas rettssikkerhet og ivareta bestemmelsene om "barnets beste" må det i mye større grad legges til rette for hjelpetiltak i praksis.

Vi understreker at barneverntjenesten skal sette i verk hjelpetiltak for å styrke familiens muligheter til å gi barna en god oppvekst, og det er derfor helt sentralt å finne frem til tiltak som styrker familienes ressurser. Her spiller senterne for foreldre og barn en sentral rolle. Vi er enige i departementets vurdering av at de hjelpetiltak som nevnes i lovens bestemmelse kan virke begrensende, og vi ser svært tilfreds med foreslåtte lovendringer. Vi ber om at tjenestene til senterne for foreldre og barn trekkes spesielt frem i fremleggelsen av lovendringsforslaget til Stortinget.

16.3. Regulering av institusjoner med behandlingshjem

Sebbelows Stiftelse støtter departementets vurderinger til dette kapittel.

17.3 Forslag om styring av barneverntjenesten oppfølging av barn under og etter varetekt og straffegjennomføring

Sebbelows Stiftelse støtter departementets vurderinger til dette kapittel, og understreker at det er viktig at det arbeides godt med å forberede og legge til rette for det som skal skje etter løslatelsen.

18.3. Samvær med søsken etter omsorgsovertagelse

Sebbelows Stiftelse er svært tilfreds med at departementet foreslår å lovfeste at det alltid skal tas hensyn til samvær mellom søsken. Dette vil etter vår mening være med på å øke barnas verdighet og rotfeste.

19.3. Barneverntjenestens ansvar for å følge opp barnet etter en omsorgsovertagelse

Sebbelows Stiftelse er av den oppfatning at det er særdeles viktig å sørge for en forsvarlig og god oppfølging av barnet etter at det er plassert i en institusjon eller i et fosterhjem. Det er her helt sentralt at barnets rettigheter understrekes, og at barneverntjenesten ikke prioriterer oppfølgingsbesøk og oppfølgingstiltak som følge av ressursmangel.

Vi gir således vår tilslutning til lovendringsforslaget.

20.3. Tilsyn og kontroll med barn i fosterhjem

Sebbelows Stiftelse støtter departementets vurderinger hva gjelder tilsynsførerordningen..

Sebbelows Stiftelse understreker den sårbare situasjonen barna er i, og støtter de foreslåtte tiltak, presiseringer og lovendringer, samt forskriftsregulering. Vi understreker spesielt at barnet skal orienteres om at hun/han fritt kan ta opp eventuelle problemer eller utfordringer i fosterhjemmet.

21.3. Endring av tilsynsforskriftens krav til årlig systemrevisjon av barneverninstitusjoner

Sebbelows Stiftelse støtter departementets vurderinger.

22.3. Tilsyn med statlige barneverntjenester

Sebbelows Stiftelse støtter departementets vurderinger og forslag for å styrke utsatte barns rettssikkerhet og å bedre kvaliteten på tjenestetilbudet.

23.3 Presisering av barnevernloven § 8-4 om oppholdskommunens ansvar for å reise sak for fylkesnemnda

Sebbelows Stiftelse støtter departementets vurderinger, og er av den oppfatning at denne klargjøringen vil bidra til å styrke barnas rettssikkerhet.

24.3. Beregning av plasseringstid ved vedtak etter barnevernloven § 4-24

Sebbelows Stiftelse har ingen bemerkninger til dette kapittel.

25.3 Fristen for å bringe fylkesnemndas vedtak inn for domstolen

Sebbelows Stiftelse har ingen bemerkninger til dette kapittel.

Med vennlig hilsen

Sebbelows Stiftelse

Mette Svendsen /s/
Daglig leder

Christin Sund /s/
styreleder